

Det er svært viktige tema interpellanten tar opp her, og et tema som vi alle er opptatt av.

Fra vår egen ungdomsundersøkelse ser vi at 18 prosent av elevene i første- og andreklasser på VGS og 12 prosent i tredje, svarte «at noen på en sårende måte kalte deg hore, homse eller andre ord med seksuelt innhold» en gang eller mer. Tilsvarende tall på spørsmål om «at noen spredte negative seksuelle rykter om deg».

For alle aldersgrupper er det dobbelt så mange jenter som gutter som har opplevd dette.

Resultatene understreker alvoret.

#metoo-kampanjen har endret oss - endret samfunnet - i en grad de færreste av oss kunne fatte. Vi skylder hverandre, og først og fremst våre barn og unge å sikre at tryggheten for å varsle blir holdt i hevd. At det ikke stilner igjen. At kvinner og menn, jenter og gutter som blir utsatt for trakassering våger å si fra – si stopp.

Seksuell trakassering arter seg på forskjellige måter. Man opererer ofte med en tredeling:

- Verbale uttrykk omfatter direkte bruk av kjønnete ord som "hore" og "homse", kommentarer om kropp, utseende eller privatliv, samt forslag/krav om seksuelle tjenester.
- Ikke-verbale former omfatter visning av pornografiske bilder, ryktespredning og spredning ut bilder med seksuelt innhold av personen på internett eller sprer dette via mobiltelefon.
- Fysiske former for trakassering omfatter uønsket og ufrivillig seksuell kontakt som klemming, beføling samt kyssing. Disse formene for trakassering grenser opp mot seksuelle overgrep og krenkelser og kan straffes.

Undersøkelser viser også at det er stor uvitenhet om temaet blant unge. Dette er også noe av bakgrunnen for at regjeringen nå har varslet at det er i gang med fornyelse av alle læreplanene i skolen, med sikte på at seksualundervisning skal være et bredt tema som inkluderes i flere av skolefagene gjennom temaet «folkehelse og livsmestring». Her blir seksualitet og kjønn ett av de viktige temaene, for eksempel hvordan man kan sette egne grenser, og respektere andres.

I mai 2017 fattet Hovedutvalg barn og unge vedtak om at Bærum kommune skal

- 1. gjennomføre kompetanseheving av ansatte i barnehager og barne- og ungdomsskoler med tanke på barn, seksualitet og overgrep.*
- 2. utarbeide en handlingsplan for forebyggende arbeid mot seksuelle overgrep begått mot barn og unge.*

3. utarbeider en strategi for undervisning med tanke på forebyggende arbeid mot seksuelle overgrep begått mot barn og unge.

Handlingsplanen vi har bestilt blir lagt frem for Hovedutvalg barn og unge i vårt møte i mai. Denne skal bidra til å:

1. Sikre at ansatte som jobber med barn og unge har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse til å kunne avdekke og håndtere saker der barn blir utsatt for vold og seksuelle overgrep.
2. Sikre at barn og unge fra svangerskap til fullført videregående skole, får tilstrekkelig informasjon og kunnskap om vold og seksuelle overgrep, rettigheter om hjelpeapparatets tilbud, slik at de kan forstå og melde fra dersom de blir utsatt for vold. Dette skal fremkomme i en overordnet plan som skal gjelde for alle involverte tjenester slik at barn og unge i Bærum får et likt tilbud.

Gjennom en handlingsplan kan vi vedta, og sette fokus på viktige områder i samfunnet. Men, vi kan ikke vedta at folk skal bry seg. Her må vi arbeide med bevisstgjøring på flere måter slik at naboer, familie og venner tør melde fra om bekymringer. Dette kan være svært vanskelig, men vi som voksenpersoner i et nærmiljø eller familie, må klare å stå i slike situasjoner slik at vi ikke risikerer at barn og unge blir misbrukt uten at de får hjelp. En bekymringsmelding er bedre enn en for lite. Vi må våge å snakke om dette.

SLT modellen er godt forankret i Bærum. Våre to SLT koordinatore jobber tversektorielt på tvers av stat og kommune. SLT målgruppen er barn og unge 0-23 år og deres foresatte. Arbeidet med seksuell trakassering blant ungdom er på denne måten allerede en del av kommunens folkehelsearbeid.

Etter initiativ fra både kommunale tjenester og politiet ble det nedsatt en arbeidsgruppe for å kartlegge, og sammen med ungdom ble det utarbeidet en brosjyre; Sex- hvor går grensen. Informasjonsbrosjyren tar for seg seksuelle overgrep og straffelovens tre hovedkategorier, samt bildedeling og hvor man kan ta kontakt dersom man har blitt utsatt for voldtekt/ eller for å få hjelp.

Barnehagens rammeplan og skolens læreplan inneholder føringer som legger til rette for å øke kunnskapen om vold og overgrep blant barn og unge og hva de skal gjøre dersom de bli utsatt for dette.

Barn og unge får opplæring som skal gjøre at de har mer kunnskap om vold og overgrep og hvor de kan søke hjelp. Dette er tema i barnehagen, ved skolestartsamtale, i 3. trinn, 5. trinn og 8. trinn. Opplæringen gjøres i samarbeid med skolehelsetjenesten, barnevernet, politiet

og organisasjoner som UNICEF, Redd barna og Støttesenter mot incest.

Helse- og livstilssamtale med helsesøster gjennomføres med alle åttendeklassinger. Alle elever blir spurt om hjemmesituasjon, fysisk- og psykisk helse og om de har opplevd eller sett fysisk/ og eller psykisk vold.

Noen skoler bruker programmet «mitt valg» som er et program som hjelper elevene med å sette grenser og se seg selv i samspill med andre.

Jeg er enig i at vi må styrke varslingsmulighetene. Kommunen har etablert en «mobbeknapp» som er en elektronisk varslingskanal på skolenes hjemmesider som elevene og foreldrene kan bruke når de opplever mobbing. Denne knappens funksjon bør utvides til også å kunne ta i mot varsler fra elever som opplever trakassering eller annen type negative hendelser.

Kompetanseheving for ansatte, foreldre og barn er viktig. Vi skal ha kompetente voksne som tør å varsle og som vet hva de skal gjøre når de fatter mistanke eller får opplysninger om vold, seksuell overgrep og seksuelle krenkninger.

Vi har bevilget ekstra ressurser til helsesøstre på skolene. Helsesøster skal være en trygg og tilgjengelig varslingsarena. Det jobbes også med å gjøre helsesøster tilgjengelig på nett. Det har blitt opprettet en ambulerende helsesøsterstilling som skal jobbe ute på fritidshusene for å møte ungdom der de er. Helsestasjon for ungdom har utvidede åpningstider og det skal etableres en helsestasjon for gutter.

Samarbeid med ungdomsrådet og elevrådene vil gi gode innspill for andre type varslingsarenaer ungdom opplever som trygge.

Jeg opplever at kommunen har stort fokus på disse viktige problemstillingene som interpellanten trekker frem, men vi skal fortsette arbeidet og bli bedre. Det fortjener våre barn og unge!